

BEDÖMNING AV SKOLORDFÖRRÅD

STEG 3

NAMN _____

ÅRSKURS _____ SKOLA _____ DATUM _____

SKOLORD	SO	NO	MA	ALLA
/40	/20	/20	/20	/100

*Carina Olsson
Susanne Hindemith Herbing
Eva-Kristina Salameh
Eva Matson
Susanne Lundgren
Eva-Lotte Wissman*

*Illustrationer: Sannah Salameh
Bildbearbetning & layout: Johanna Ritscher*

INLEDNING

Detta är ett bedömningsmaterial för skolordförråd på svenska som prövades ut under åren 2009–2012 inom ramen för ett skolprojekt i Helsingborg och Landskrona. Den språkliga delen av projektet drevs främst av specialpedagogerna Carina Olsson, Susanne Hindemith Herbing och Eva Matson i samarbete med leg logoped Eva-Kristina Salameh. Under projektets sista år tillkom specialpedagogerna Susanne Lundgren och Eva-Lotte Wissman.

Denna typ av bedömning kan jämföras med ett grovmaskigt nät när man tidigt försöker fånga in de elever som uppvisar problem med att tillägna sig svenska, inte minst ett skolordförråd. Tanken är att resultatet ska kunna ingå i den typ av underlag, som behövs för att avgöra vilka elever som behöver utredas vidare med tanke på eventuella extra insatser. Materialet bedömer framförallt skolordförrådet i form av allmänna skolord som används i all undervisning eller gäller företeelser i skolan som inte är knutna till ett specifikt ämne, ord i läroböcker för läsning och i svenska för högre årskurser, i matematik samt i SO och NO.

INGÅENDE DELAR I MATERIALET

Bedömningen är uppdelad i tre steg. Steg 1 bygger på läroböcker för årskurs 1–2, steg 2 på läroböcker för årskurs 3–4 och steg 3 på läroböcker för årskurs 5–6. Materialet kan användas individuellt eller i grupp. När materialet används måste hänsyn självklart tas till hur länge eleven har bott i Sverige och exponerats för svenska.

SKOLORDFÖRRÅDSTEST STEG 3

Bedömningsmaterialet är uppdelat i fyra delar med sammanlagt 100 ord. Orden kommer från en genomgång av ett stort antal böcker som ingår i svenskämnet, läroböcker i SO, NO och matematik samt ett mer allmänt skolordförråd, och är fördelade på olika ordklasser. Det finns 20 ord inom respektive SO, NO och matematik, medan svenska och allmänna skolord är hopslagna till ett deltest med 40 ord. Hela bedömningen behöver inte göras vid ett tillfälle utan kan delas upp på flera olika tillfällen. Det kan också delas upp ämnesvis.

Svårighetsgraden i steg 3 är högre än i de tidigare stegen, eftersom uppgifterna är anpassade till det ordförråd som behövs för att kunna följa undervisningen på denna nivå. Detta innebär en hög andel ämnesord som inte är så frekventa i vardagsspråket. Materialet kan givetvis också användas på elevens modersmål med hjälp av modersmåls lärare, för t.ex. nyanlända elever. För att kunna bedöma ordförrådet är det viktigt att förståelsen inte hindras av elevernas eventuellt bristande läsförmåga. Elever som pedagogerna anser ha en god avkodningsförmåga kan genomföra bedömningen på egen hand.

INSTRUKTIONER TILL ELEVER SOM LÄSER SJÄLVA

På papperna ni fått finns ett antal uppgifter. Bredvid meningen finns tre ord och ni ska markera ordet som ni tycker passar bäst in i meningen.

För elever som inte bedöms ha tillräcklig läsförmåga på svenska gäller instruktionen nedan.

INSTRUKTIONER TILL ELEVER SOM INTE LÄSER SJÄLVA

På papperna ni fått finns ett antal uppgifter. Jag läser upp en mening i taget. Bredvid meningen finns tre ord som jag också läser upp och ni ska markera ordet som ni tycker passar bäst in i meningen.

BLANKETTER OCH MANUAL KAN LADDAS NER FRÅN

www.landskrona.se/invanare/forskola-utbildning/

SAMT

www.sprakenshus.se/material

Screening steg 3 **Skolord / svenska**

SÄTT ETT KRYSS I RUTAN FRAMFÖR DET ORD SOM DU TYCKER PASSAR BÄST

1. För att kunna välja det bästa behöver man olika _____.

- infinitiv
- alternativ
- arkiv

2. Hur ser hunden ut? _____ den så vi kan hjälpa dig att leta.

- Bestäm
- Beskriv
- Renskriv

3. Jag känner mig _____ när jag sett en film som inte slutar lyckligt.

- isolerad
- sorgsen
- accepterad

4. Gör uppgifterna i _____ som de står på papperet.

- turordning
- anordning
- avkodning

5. Mina _____ övertygade min mamma om att min cykel var för liten.

- avsnitt
- moment
- argument

6. En _____ börjar ofta med en kort sammanfattning av boken.

- anvisning
- recension
- bilaga

7. Det blev publikrekord på fotbollsmatchen _____ tidningen.

- enligt
- enkelt
- enligt

8. Läs hela _____ innan du börjar med teknikuppgiften.

- repetitionen
- instruktionen
- aktionen

9. Du ska _____ de ord du inte förstår i texten genom att stryka under dem.

- formulera
- strukturera
- markera

10. Bokens sidor är _____ därför vet jag att jag läst till sidan 32.

- konstaterade
- placerade
- numrerade

11. Jag skrev en _____ till tidningen om att många hundar springer lösa i parken.

- ledtråd
  - insändare
  - avsändare
-

12. På dagen är det ljust ute och på natten är det _____.

- noggrant
  - bortom
  - tvärtom
-

13. Du får själv _____ om det är värt ett försök.

- tillverka
  - bedöma
  - fördöma
-

14. Leta i bokens _____ om du vill veta var du kan läsa om vikingar.

- magister
  - region
  - register
-

15. Välj en av uppgifterna, och _____ varför du valde just den.

- motivera
  - organisera
  - acceptera
-

16. Punkt och frågetecken är exempel på olika _____.

- kännetecken
  - skiljelinjer
  - skiljetecken
-

17. Dessa tecken ♀ ♂ är _____ för man och kvinna.

- symboler
  - pedaler
  - parabler
-

18. Den som frågar vad du tycker vill veta din _____.

- insikt
  - åsikt
  - utsikt
-

19. När man inte vill avslöja sitt namn väljer man att vara _____.

- anonym
  - absolut
  - synonym
-

20. Jag hade en lång _____ i vår pjäs.

- slutsats
  - publik
  - replik
-

21. Texten vi läste var ett _____ ur en roman.
- utdrag
 uppdrag
 indrag
-
22. Boken är _____ av en duktig tecknare.
- inkluderad
 frustrerad
 illustrerad
-
23. Alla inlägg _____ av läraren innan de publiceras på bloggen.
- slingras
 granskas
 graderas
-
24. En _____ kan inte placeras mitt i texten.
- omgivning
 utdelning
 inledning
-
25. Gruppen ska _____ sig fram till ett gemensamt svar på uppgiften.
- placera
 resonera
 kontrollera
-
26. Kom direkt hem när skolan slutar, _____ vad som händer.
- oavgjort
 förberett
 oavsett
-
27. Uppgiften är _____ så tänk efter och slarva inte.
- konstaterad
 komplicerad
 isolerad
-
28. På en tidningssida är texten indelad i flera _____.
- spalter
 villkor
 salter
-
29. Ali var _____ för fotbollen som användes på rasten.
- ledig
 aktiv
 ansvarig
-
30. Ibland är det svårt att _____ vad man känner.
- uträtta
 uttrycka
 misstycka
-

31. Tandläkaren vill att du _____ godisätandet till lördagar.

- behåller
- begränsar
- citerar

32. Du ska skriva hela meningar, inte bara _____ ord.

- enstaka
- ensliga
- övriga

33. Titta efter i facit om dina svar är _____.

- synonyma
- korrekta
- defekta

34. Filmen är _____ för barn mellan 7 och 12 år.

- lämplig
- lindrig
- plötslig

35. Han kommer _____ från Irak.

- utvecklande
- ursprungligen
- muntligen

36. Läs igenom meningarna och _____ om dem till frågor.

- fantisera
- argumentera
- formulera

37. Om du blir vittne till en olycka, kan polisen be dig _____ för vad du såg.

- redogöra
- redigera
- resonera

38. Kopian _____ med originalet.

- rekommenderar
- överensstämmer
- bestämmer

39. Läraren _____ att de flesta elever äter mer när det serveras pizza.

- instruerade
- reserverade
- observerade

40. Den pizzan är inte _____ för att räcka till en familj på fem personer.

- tillräcklig
- regelbunden
- trovärdig

Antal rätt:

Screening steg 3 **SO**

SÄTT ETT KRYSS I RUTAN FRAMFÖR DET ORD SOM DU TYCKER PASSAR BÄST

1. Sveriges _____ uppgår till cirka 9 miljoner.

- befolkning
- bebyggelse
- belysning

2. Den som inte kan läsa och skriva är _____.

- alpinist
- analfabet
- arkeolog

3. Vid idrottstävlingar görs ofta prisutdelningen till en fin _____ med flaggor och medaljer.

- symfoni
- harmoni
- ceremoni

4. Tiden mellan 1000-talet och 1500-talet kallas _____.

- livstiden
- medeltiden
- krigstiden

5. Det som är _____ finns över hela jorden.

- globalt
- tropiskt
- lokalt

6. En _____ bestämmer allt själv och tar ingen hänsyn till vad andra tycker.

- jurist
- senator
- diktator

7. År 1658 _____ Sverige landskapet Skåne från Danmark.

- erövrade
- avverkade
- avlönade

8. I ett _____ bor det munkar eller nunnor.

- palats
- observatorium
- kloster

9. _____ ligger mittemellan norra och södra halvklotet.

- Ekvatorn
- Solsystemet
- Polcirkeln

10. Att äldre människor inte tycker om popmusik är en _____.

- nödlösning
- församling
- fördom

11. Under istiden var Sverige täckt av _____.

- inlandsis
- högvatten
- infrastruktur

12. Sverige _____ papper och stål till andra länder.

- importerar
- exporterar
- konverserar

13. _____ innebär att vi fritt får gå i skog och mark.

- Allemansrätten
- Avrinningen
- Landhöjningen

14. I Sverige blir man _____ när man fyller 18 år.

- adopterad
- offentlig
- myndig

15. Den som är svensk _____ får rösta i valet till riksdagen.

- köpman
- direktör
- medborgare

16. Anna var _____ och ställde upp för sina klasskamrater.

- statisk
- solidarisk
- livegen

17. Jul, påsk och ramadan är religiösa _____.

- högtider
- symboler
- måltider

18. Ingen får plocka blommor som är _____.

- isolerade
- bofasta
- fridlysta

19. I en _____ röstar invånarna om vilka som ska leda landet.

- domstol
- demonstration
- demokrati

20. De flesta länder har en _____ för att försvara landet.

- turné
- allé
- armé

Antal rätt:

Screening steg 3 **NO**

SÄTT ETT KRYSS I RUTAN FRAMFÖR DET ORD SOM DU TYCKER PASSAR BÄST

1. Is är vatten i _____ form.

- färsk
- fast
- frisk

2. Flera _____ är utrotningshotade.

- metaller
- material
- arter

3. Utsläpp från bilar och industrier påverkar Sveriges _____.

- format
- klimat
- magnet

4. Vattnet _____ på grund av värmen.

- avdunstar
- avlöses
- utrotas

5. Inte för varmt, inte för kallt, men _____.

- fuktigt
- ljummet
- immigt

6. Vi lärde oss att _____ elden för att släcka den.

- täcka över
- reflektera över
- tänka över

7. Vissa mediciner är dyra att _____.

- framföra
- framställa
- inställa

8. På flygplanet _____ en propeller.

- regerar
- roterar
- segregerar

9. Fåglarna _____ vid Hornborgasjön.

- häckar
- hackar
- hickar

10. Idag ska vi _____ säden på åkern.

- skona
- skörda
- tämja

11. Varenda liten _____ i din kropp har betydelse.

- cello
- planta
- cell

12. Råttor _____ snabbt.

- förökar sig
- löser sig
- förhåller sig

13. Andas inte in gasen, den är _____.

- gänglig
- giftig
- rostig

14. Saltsyra är en _____ syra.

- fastande
- frätande
- mättande

15. Vattnet måste _____ till 100 °C för att koka.

- upphettas
- utrotas
- anpassas

16. Mat blir _____ när den konserveras.

- konstgjord
- hållbar
- flytande

17. Idag ska vi göra ett _____ på kemilektionen.

- experiment
- väderstreck
- andetag

18. En del växter är mer _____ än andra.

- trångsynta
- sällsynta
- långsinta

19. Bensin är en brandfarlig _____.

- vätska
- näring
- väska

20. Vattnet ska silas genom ett _____.

- filter
- varv
- förråd

Antal rätt:

Screening steg 3 **Matematik**

SÄTT ETT KRYSS I RUTAN FRAMFÖR DET ORD SOM DU TYCKER PASSAR BÄST

1. För att räkna ut arean av en rektangel multiplicerar du _____ och höjd.
- kvot
 radie
 bas
-
2. Kartan var ritad i en _____ där 1 cm på kartan motsvarar 100 m i verkligheten.
- förstoring
 skala
 breddgrad
-
3. Lisa köpte en kastrull som _____ 3 liter.
- kostar
 bakar
 rymmer
-
4. Ett fjärdedels år kallas _____.
- skottår
 dussin
 kvartal
-
5. Under en kort skolvecka har man _____ lektioner.
- värre
 färre
 större
-
6. Svaret ska _____ till två decimaler.
- avrundas
 numreras
 växlas
-
7. I uppgiften fanns en _____ i form av en cirkel.
- figur
 faktor
 kvot
-
8. Lisa har en mamma, en pappa och en lillasyster. Hon är _____ i familjen.
- näst yngst
 näst störst
 näst äldst
-
9. Ett _____ är ett genomsnitt.
- platsvärde
 medelvärde
 bråkstreck
-
10. Två linjer som är _____ möts inte.
- parallella
 partiella
 marginella
-

11. För att räkna ut kvadratens _____ adderar du figurens alla sidor.

- area
- bas
- omkrets

12. En biobiljett kostar 125 kr. Du har 97 kr.
Hur mycket _____ för att du ska kunna köpa en?

- fattas
- sänks
- avrundas

13. Hundradelar kan anges i _____.

- procent
- promille
- sekel

14. I matematik är varje heltal antingen jämnt eller _____.

- udda
- exakt
- cirka

15. Resultatet av en multiplikation kallas _____.

- faktor
- procent
- produkt

16. När du gjort din uträkning bör du kontrollera om svaret är _____.

- rikligt
- rimligt
- trubbigt

17. Om bilden är mindre än i verkligheten är den _____.

- förminskad
- förstörd
- förlorad

18. En _____ klocka har vanligtvis tim-, minut och sekundvisare.

- analog
- digital
- parabol

19. Läraren visade på tavlan hur man ska _____ hundratal till tiotal.

- vaxa
- växla
- sälja

20. En liggande linje som går längs horisonten kallas _____.

- lodrät
- vågrät
- diagonal

Antal rätt: